

In atenția:

Doamnei Deputat Sulfina Barbu

Domnului Ministru Vasile Blaga

Doamnei Secretar General Adjunct Constanța Pană, MDRL

Domnului Director General Cristian Stamatiade, MDRL

Doamnei Director Gina Petrescu, MDRL

Stimate Doamne, Stimați Domni,

Suntem plăcut impresionați de eforturile realizate pentru reformularea Programului Național Multianual privind creșterea performanței energetice la blocurile de locuințe. Am dori să adresăm câteva sugestii legate de maximizarea **rezultatelor pe care le poate avea acest program** cum ar fi **crearea imediată de noi locuri de muncă**, sprijin pentru dezvoltarea companiilor din domeniul construcțiilor, oportunitatea de a crea **noi segmente de piață – materiale de construcții ecologice - care pot fi produse la nivel național**, securitate energetică, economii semnificative cu costurile privind factura de întreținere pentru familiile din România.

Am fi încântați să luați în considerare sugestiile noastre în procesul de elaborare a normelor metodologice și a documentelor de suport necesare implementării ordonanței de urgență.

Vă mulțumim pentru atenție acordată și vă stăm la dispoziție cu informații suplimentare legate de sugestiile menționate.

Sugestii privind implementarea Programului Național Multianual privind creșterea performanței energetice la blocurile de locuințe

Introducere:

Sectorul construcțiilor este responsabil de 40-50% din consumul de energie la nivel european și contribuie cu un procent similar de emisii de dioxid de carbon. Acest sector oferă un mare potențial de îmbunătățire a eficienței energetice în Europa: mai mult de o cincime din consumul actual de energie și până la 45 de milioane de CO₂ pe an ar putea să fie economisite până în 2010 prin aplicarea unor politici și măsuri mai ambițioase pentru creșterea eficienței energetice în clădirile noi și în cele deja existente, conform ultimului raport al UNEP - „Clădirile și modificările climatice: Statut, Provocări și Oportunități”.

În România sectorul clădirilor reprezintă unul dintre principalii consumatori de energie (37%). În același timp potențialul de economisire a energiei în sectorul blocurilor de locuit este între 38-40% în contextul în care se aplică măsuri minime sau medii de termoizolare (fără a se insista asupra implementării unor soluții sofisticate). De aceea investițiile în eficiența energetică a blocurilor de locuit pot aduce beneficii substanțiale pe termen scurt și lung în privința consumului de energie. Reducerea costului la factura de întreținere datorată creșterii eficienței energetice a clădirii reprezintă un beneficiu real pentru toate categoriile sociale, însă cel mai important, ele ajută la protejarea sectorului celui mai sărac unde costurile mari ale energiei consumă o mare parte din venituri.

Reformularea Programului Național Multianual privind creșterea performanței energetice la blocurile de locuit este binevenită și noua modalitate de finanțare introdusă va rezolva cu siguranță unele dintre problemele în implementare cu care acest program s-a confruntat în anii anteriori. Implementarea cu succes a programului va asigura un real suport pentru companiile din domeniul construcțiilor și va contribui semnificativ la creșterea numărului locurilor de muncă în acest sector.

Pentru a asigura maximizarea impactului pe care îl poate avea programul – atât din punct de vedere al creșterii eficienței energetice și reducerea costurilor cu energia la consumatorii finali, cât și privind reducerea emisiilor de CO₂ în sectorul clădiri sugerăm completarea măsurilor existente.

1. Diversificarea tipurilor de lucrări care urmează a fi implementate

- **Completarea tipurilor de lucrări de intervenție** menționate în capitolul 2 al Ordonanței de urgență cu introducerea / înlocuirea sau modernizarea instalațiilor de încălzire și prepararea apei calde de consum, sistemelor de ventilație-climatizare, sistemelor de iluminat, sistemelor de umbrire, realizarea acoperișurilor și/sau pereților verzi (unde se justifică din punct de vedere tehnico-economic)

- Introducerea **lucrărilor asociate proiectelor de reabilitare termică** - ex: reamenajarea spațiilor verzi din jurul blocurilor; crearea spațiilor de joacă pentru copii și a zonelor de recreere pentru adulți și oameni vârstnici (aplicarea conceptului de reabilitare integrată).

Introducerea acestui tip de măsuri va crește interesul asociației de proprietari pentru implementarea proiectului, beneficiile obținute sunt maximizate în timp ce costurile necesare implementării acestora sunt minime. În același timp se asigură îndeplinirea obiectivelor generale ale programului legate de ameliorarea aspectului urbanistic general și reducerea emisiilor gazelor cu efect de seră.

- Realizarea **evaluării performanței energetice totale a clădirii nu numai pe partea termică** așa cum prevăd Directiva 2002/91 și legea 372/2005. Nu se poate elibera un certificat energetic pentru încălzire așa cum se specifică în OUG.

Conform Legii 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor, începând din 1 ianuarie 2010 obligativitatea obținerii certificatului de performanță energetică se extinde și asupra clădirilor deja existente, certificatul fiind necesar în momentul tranzacționării acestora. Prin urmare considerăm că includerea în partea de audit și a celorlalte măsuri de reducere a consumului de energie (nu numai cele legate de partea termică) reprezintă un beneficiu pentru consumatorul final și va contribui la implementarea corectă a legii 372/2005. Certificatul de performanță energetică obținut la recepția lucrărilor de reabilitare ar trebui să reflecte intervenții pentru optimizare la toate consumurile finale de energie și nu doar la partea de încălzire (cf. Capitolul II – Art.7 – litera f din textul OUG)

2. **Elaborarea unui set de criterii concrete pentru selectarea proiectelor de reabilitare supuse analizei pentru finanțare**

- Introducerea prevederilor legate de utilizarea preferențială a **materialelor de construcții ecologice** care au costuri reduse

Unul din obiectivele majore declarate ale Programului Național multianual privind creșterea performanței energetice la blocurile de locuințe este reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. O modalitate eficientă prin care se poate realiza acest lucru este utilizarea materialelor de construcții ecologice. Prin introducerea specificațiilor legate de achiziția materialelor de construcții ecologice în caietele de sarcini - pentru achiziția de produse în cadrul acestor proiecte - se face posibilă atingerea țintelor voluntare de 7% (achiziția materialelor de construcții ecologice pentru 2009) stabilite prin Planul Național de Acțiune pentru Achiziții Publice Ecologice. În același timp autoritățile publice - prin solicitarea acestui tip de produse

contribuie activ la crearea pieței de materiale de construcții ecologice în România și **sprijină activ dezvoltarea producătorilor naționali de materiale de construcții ecologice** (unul dintre caracteristicile esențiale ale materialelor de construcție ecologice fiind proveniența acestora de pe piața locală). Având în vedere că definirea criteriilor prin care materialele de construcții sunt considerate ecologice poate reprezenta o piedică în implementarea cu succes a achizițiilor – în cazul în care există interes - Consiliul Român pentru Clădiri Verzi poate realiza un ghid cu tipurile de materiale de construcții ecologice și disponibilitatea acestora pe piață.

- **Prioritizarea proiectelor care au acceptul locatarilor de a contribui la procesul de finanțare sau care au consumurile cele mai mari**

Având în vedere faptul că datorită noii modalități de finanțare vor fi trimise multe proiecte spre analiză, o modalitate de priorizare poate fi evaluarea rezultatelor auditului energetic și nivelul obiectivelor propuse pentru proiectul de reabilitare. Ar trebui prioritizate acele proiecte prin care se dorește obținerea unor rezultate finale semnificative (cum ar fi clasa A de eficiență energetică 70KWh/m²/an - consum energie termică – în cazul proiectelor unde atingerea acestui obiectiv se justifică din punct de vedere tehnico-economic).

Pentru a asigura eficiența investițiilor propunem ca toate proiectele de reabilitare termo-energetică să se realizeze cel puțin până la nivelul “clădirii de referință” luată în considerare la elaborarea certificatului de performanță energetică.

Proiectele care au acceptul locatarilor de a contribui la procesul de finanțare ar trebui de asemenea prioritizate deoarece participarea financiară a acestora la implementarea proiectului reprezintă un indicator de responsabilitate, implicare și interes pentru obținerea unor rezultate concrete (comparativ cu situațiile în care întregul cost al proiectului este suportat de autoritățile publice – caz în care există riscul de detașare a consumatorilor de responsabilitatea de a avea un comportament adecvat față de proiect și față de economia de energie).

Un alt mecanism de motivare ar fi oferirea unui bonus proiectelor care își propun îmbunătățirea cu cel puțin două clase energetice a nivelului de performanță evaluat inițial. Pentru a stimula acțiunea imediată acest bonus poate fi acordat doar unui număr limitat de proiecte (ca de exemplu –primele 100).

- Introducerea și considerarea noțiunii de “etanșeitate a clădirii”

Una dintre provocările asociate proiectelor de termoizolare a clădirilor este ca datorită impermeabilității la aer mai reduse a pereților și utilizării tâmplăriei termoizolante foarte etanșe să fie redus schimbul de aer între clădire și mediul extern sub minimul necesar pentru condiții de igienă și confort. Aceasta poate genera nivele crescute de toxicitate pentru aerul din clădire dacă nu sunt luate măsuri de prevenire a efectului. Aceste măsuri sunt legate de selecția materialelor de renovare care au un nivel redus de toxicitate sau nu includ elemente toxice. Calitatea aerului interior poate fi îmbunătățită și prin selectarea sistemelor de încălzire/ventilație/aer condiționat cu un consum de energie redus – ceea ce duce și la costuri reduse cu încălzirea și răcirea.

3. Elemente de suport în implementare pentru administrația publică locală

- **Crearea unui ghid de soluții și materiale considerate favorabile acestui demers** – tipuri de materiale de izolație, tipuri de ferestre, BCA-ul, betonul, multibat-ul, gips cartonul, sistemelor de ventilație-climatizare ce pot fi utilizate, sisteme de iluminat etc. De asemenea ar fi de un real folos realizarea unui catalog de fișe tehnice pus la dispoziția coordonatorilor locali, a institutelor de proiectare și a firmelor de construcții.
- Implementarea unor proiecte pilot care să testeze mai multe soluții de reabilitare termică posibile precum și integrarea în proiect a unor soluții de producere a energiei din surse regenerabile

Implementarea proiectelor pilot și diseminarea rezultatelor pe scară largă sunt esențiale pentru asigurarea succesului acestui program. Complexitatea pe care îl are un proiect de reabilitare termică (nu numai din punctul de vedere al identificării soluțiilor celor mai eficiente și a implementării acestora, dar și pe partea de comunicare între diferiții parteneri în proiect) ridică probleme semnificative autorităților publice locale care pot duce la întârzieri și chiar eșec în implementare. Prin urmare considerăm ca fiind foarte importantă diseminarea informațiilor privind proiectele de succes, a bunelor practici implementate în România dar și în alte țări ale UE – către coordonatorii locali în special.

Având în vedere existența în paralel a programului “**Casa Verde**” care finanțează integrarea soluțiilor de producere a energiei din surse regenerabile în clădiri (iar asociațiile de proprietari sunt eligibile pentru acest demers) considerăm că **utilizarea combinată** a celor două programe în cazul unor **proiecte pilot** de reabilitare termică poate avea un efect pozitiv semnificativ – atât din punct de vedere al reducerii consumului de energie la beneficiarul final, cât și pentru promovarea pe scară largă a conceptelor de eficiență energetică și surse regenerabile de energie.

- **Implementarea unor proiecte pilot care să testeze soluții inovative de finanțare**

O abordare inovativă pentru finanțarea acestui program (atât pentru programul național multianual privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuit cât și pentru programul Casa Verde) ar fi implicarea companiilor de electricitate și gaz prin oferirea de împrumuturi clienților pentru a acoperi partea de cofinanțare cu care ar trebui să contribuie beneficiarii programului. Acestea ar putea fi în cea mai bună poziție pentru colectarea banilor de la beneficiarii finali în cazul în care plata împrumutului ar putea fi reținută direct din factura lunară de energie. Chiar dacă ar părea paradoxală implicarea acestor companii în program, trebuie subliniat că multe dintre companiile de energie văd mai degrabă o oportunitate reală în direcționarea investițiilor viitoare către producerea de energie curată decât către combustibilii fosili. Sperăm ca această măsură să încurajeze pe viitor companiile de energie să profite din aceasta oportunitate extraordinară de a transforma România într-un producător de energie curată. Încurajarea producerii de energie verde și eficiența energetică poate fi obținută și prin oferirea de stimulente companiilor de electricitate și gaz – pentru a asigura profitul acestora când este vândută mai puțină energie convențională (exemplu : **prin certificate albe care să corespundă unui procent de reducere a fiscalității**). Această decuplare stimulează companiile de energie să obțină profit din promovarea energiei verzi și a eficienței energetice. Pe de altă parte, stimulează companiile de utilități să se redirecționeze spre ceea ce are nevoie consumatorul în viziunea strategiei energetice Europene viitoare : energie curată și din surse clasice foarte eficiente (cogenerarea, trigenerarea) sau regenerabile. Dacă aceste companii refuză schimbarea, vor dispărea de pe piață în viitorul apropiat.

În ultimele luni am apreciat faptul că România a făcut progrese semnificative în domeniile protecției mediului. Milităm pentru continuarea acestor progrese prin reviziunea și relansarea unui program complex de reabilitare termică a blocurilor de locuit – program care va fi benefic atât pentru proprietarii de locuințe cât și pentru companiile care vor fi implicate în implementarea proiectelor. Un program bine planificat se va bucura de popularitate și va reprezenta o excelentă investiție în viitor.

Steven BORNCAMP
Președinte, Consiliul Roman pentru Cladiri Verzi
pentru Cladiri Verzi

Bogdan DRAGANESCU Ph.D.
Vice Președinte, Consiliul Roman

Tudor TRITA
Vice Președinte,
Consiliul Român pentru Clădiri Verzi

Luminița TANASIE
Director de program, WWF
Programul Dunărea Carpați România

Emilia Cerna Mladin
Președinte Asociația Auditorilor Energetici pentru Clădiri

Membrii Fondatori ai RoGBC

ALUKÖNIGSTAHL

Anghel-Lizac & associates
attorneys at law

Aquarius Grup

Chapman Taylor

CUNDALL

Membrii Generali ai RoGBC

Art&Build Architects – ARUP – B23T International Services – Black Pearl Developments – Bauder – Calidus – Class Bambus – Crosby Construct – DCD Equipments – F&R Worldwide – Fivestar Hospitality – Katja Perrey Landscapes – Gardiner&Theobald – Landscape Technology – Pipe Design – Philips – Quattro Design Plus – Raiffeisen Bank – SPA Inovations – Star Dome – Viessmann – West Group Architecture – YRM Architects – Zamil Steel